

DET HANDLER OM AT SKABE ET TILBUD, SOM FUNGERER FOR DEN ENKELTE

[Innovation] På det regionale botilbud Moseoft i Viborg er der kommet flere domfældte til de senere år. Mød forstander Jørgen Juul i et interview om opgaveløsning, udslusning, kommunesamarbejde og brugen af sikkerhedspersonale som et redskab i værktøjskassen.

[af]

LOUISE KASTRUP SCHEIBEL, JOURNALIST, CENTER FOR VOKSENSOCIAL,
REGION MIDTJYLLAND | LOUISE.SCHEIBEL@PS.RM.DK

Vi er innovative ved, at vi hele tiden spørger, hvordan vi kan løse dette bedre, og fordi vi er klar til at lave individuelle løsninger, siger Jørgen Juul.

Himlen er høj og blå over Mosetoft denne morgen med grønne marker som kulisse. Solen skinner, flaget er hejst i gården mellem de nybyggede, gule murstenshuse, og Mosetofts beboere er allerede i gang med dagens dont i dagbeskæftigelsen på værkstedet eller på grønne plæner rundt om i Viborg, som bliver passet af beboerne. Alle er med på deres niveau og har et 'job', som giver mening for netop dem.

- Hos os rummer vi beboere, som har få kognitive evner til beboere, der har en høj funktionsevne. Det betyder, at det er ekstra vigtigt for os som personale at kunne se de individuelle forskelligheder hos hver beboer. Vi fokuserer på hver enkelt beboer og laver regler ud fra den enkelte. Har vi ikke et tilbud til en beboer, så laver vi det, fortæller forstander Jørgen Juul, der har været leder på Mosetoft i Viborg siden 2004.

Innovative løsninger

Ifølge forstanderen er det særligt kendetegnende for tilbuddets medarbejdere, at de er innovative i deres tilgang til arbejdet med målgruppen af både domfældte udviklingshæmmede og udviklingshæmmede med problemskabende adfærd.

- Vi er innovative ved, at vi hele tiden spørger, hvordan vi kan løse dette bedre, og fordi vi er klar til at lave individuelle løsninger. Jeg ser os som gode opgaveløser forstået på den måde, at vi går op i at løse opgaver frem for at have et tilbud, som vi finder borgere til, siger Jørgen Juul.

Fagfundamentet for indsatsen på Mosetoft er handleplaner baseret på ICF-metoder. Men handleplanerne bliver først lavet på baggrund af en grundig udredning.

- Kernen er at kompensere for beboernes handicap, og det ved vi, hvordan man gør. Men for at kunne gøre det, skal hver enkelt beboer være ordentligt udredt, så vi ved, hvad det er, vi har med at gøre, og så vi forstår de handlinger, som beboeren udviser. Vi benytter især den neuropsykologiske indfaldsvinkel i vores udrednings- og pædagogiske arbejde, fordi den er en god forklarings- og udredningsmodel, forklarer forstanderen.

Brug for hjælp udefra

Men nogle gange er et udførligt udredningsarbejde og en detaljeret handleplan ikke tilstrækkeligt for at kunne løfte en opgave i en periode især i forhold til beboeres voldelige adfærd. Da Jørgen Juul for tre år siden stod med en personalegruppe, der oplevede at blive udsat for overgreb og overfald, og hvor der også skete mange magtanvendelser i forhold til beboerne, besluttede han sig for at afsøge mulighederne for at hente hjælp udefra hos nogle specialister, der kunne løse sikkerhedsopgaver.

Vi nuancerer indsatsen ved at sige, at pædagogik og sikkerhed er to forskellige ting

- Det var tid til, at vi forsøgte at gribe opgaven med de meget udadreagerende beboere anderledes an. For jeg mener ikke, at man både kan arbejde meget pædagogisk med en beboer og samtidig stå for sikkerheden for sig selv og beboeren. Mine medarbejdere er der til at løse en pædagogisk opgave, og sikkerhedspersonalet er der for at skabe det rum for de pædagogiske medarbejdere, så de kan udføre deres opgave, forklarer forstanderen.

Sikkerhedspersonalet bliver hyret på freelancebasis på Mosetoft, når Jørgen Juul skønner, at det er nødvendigt.

- Brugen af sikkerhedspersonale til nogle konkrete opgaver har resulteret i, at antallet af magtanvendelser er faldet, den pædagogiske struktur er blevet genoprettet, personalet bliver ikke overfaldet og skal ikke gå bange på arbejde. Medarbejderne skal ikke bruge deres ressourcer på at være angst, og derfor

har de mere overskud til at udføre den pædagogiske opgave, som jo er det centrale for, at en beboer kan få det bedre, mener Jørgen Juul.

På Mosetoft er det medarbejdere med en baggrund inden for militært og fængselsvæsenet, som Jørgen Juul har valgt at samarbejde med.

- De er eksperter i at tackle sikkerhedsopgaver, fordi de er uddannet til det. De har modtaget uddannelse i anti-konflikt træning og er rigtig dygtige til at tænke i, at det er vigtigt både at have en plan A og en plan B. Med brugen af sikkerhedspersonale lever vi op til 'mindste indgrebsprincippet'. Det kunne vi ikke altid før, siger Jørgen Juul og fortsætter:

- Vi flyttede rundt på nogle energier på Mosetoft. Forstået på den måde, at medarbejderne gør det, som de er gode til, og så løser sikkerhedspersonalet en opgave, som de er gode til, når det er nødvendigt for os. Vi nuancerer indsatsen ved at sige, at pædagogik og sikkerhed er to forskellige ting.

Flytter ud med støtte

Ikke alle domfældte bliver boende på Mosetoft. For de seneste år er to beboere flyttet fra Mosetoft, efter deres dom var ophørt. De bor i dag i ét af Mosetofts lejemål et andet sted i Viborg og modtager støtte af personale fra Mosetoft derhjemme. Støtten går især ud på at hjælpe de to personer med at have overblik i tilværelsen, fastholde en døgnrytme, yde dem bistand med pengesager og de breve, som de modtager.

Den ene beboer flyttede på Mosetoft, fordi han havde svært ved at fungere andre steder. Han har begået biltyveri, været i slagsmål og havde et stofmisbrug. Efter halvandet år på Mosetoft er han nu flyttet for sig selv.

- Vi forstod hans handicap, lavede struktur og gav ham en meningsfuld dagbeskæftigelse. Han vil altid have behov for støtte. Men i dag får han kun den halve støtte i forhold til, hvad han fik for bare fire måneder siden. Pt. går det rigtig godt med ham, fortæller Jørgen Juul.

En anden tidligere beboer er også i et godt forløb, hvor han modtager støtte

Jørgen Juul sammen med tre medarbejdere på Moseft. Fra venstre Rasmus, Jimmy og en tredje kollega, som ønsker at være anonym. Medarbejderne på Moseft er af hensyn til dem selv og deres familier nødt til at værne om deres sikkerhed. Derfor ingen efternavne udover forstanderens.

Moseft er kendt blandt bostederne for sit sikkerhedspersonale, som har baggrund fra fængselsvæsenet og militæret. De er ifølge Jørgen Juul eksperter i sikkerhedsopgaver. På Moseft er pædagogik adskilt fra sikkerhed.

Om Mosetoft

- Mosetoft ligger i Viborg og har en belægning på 25 beboere, hvoraf 9 af dem har en dom.
- Målgruppen er udviklingshæmmede voksne med tillægsproblematikker som autisme, dysfunktioner i hjernen og psykiatriske overbygninger.
- Der er 100 medarbejdere på Mosetoft fordelt på seks matrikler.

Om domfældte på Mosetoft

De domfældte er fra 21 år op til 60 år. De fleste er mellem 20 til 30 år gamle.

Næsten alle er mænd.

De er blandt andet dømt for tyveri, spirituskørsel, narkotikabesiddelse, røveri, vold og overfald.

På Mosetoft bor der 8 domfældte udviklingshæmmede, hvoraf:

- 1 har dom til anbringelse
- 7 har dom til tilsyn med mulighed for administrativ anbringelse

1 beboer afventer eventuel dom

fra Mosetoft. Han er via Mosetoft beskæftiget som gartner.

– Jeg tror godt, at han en dag kan få sin egen bolig. Med gartnerjobbet har en funktion, hvor han ordner bede og slår græs, et rigtigt arbejdsmandsjob, som passer ham godt, siger Jørgen Juul.

Men hvad med recidivfaktoren?

– Der vil altid være risiko for recidiv med domfældte udviklingshæmmede. Men det er blandt andet bestemt af, om disse personer får et vedvarende pædagogisk tilbud og støtte efterfølgende.

Mine medarbejdere er der til at løse en pædagogisk opgave, og sikkerhedspersonalet er der for at skabe det rum for de pædagogiske medarbejdere, så de kan udføre deres opgave.

For når man dømmes til institutionsanbringelse, så er det den pædagogiske indsats, der gør, at en dom bliver ophævet. Men effekten afhænger af graden af støtte, mener Jørgen Juul.

Tæt samarbejde med kommuner

I forhold til udslusning af domfældte udviklingshæmmede efter en dom er

ophørt, oplever Jørgen Juul samarbejdet med kommunerne ganske smertefrit.

Mosetoft holder handleplansmøder enten en gang om året eller oftere, hvis det er nødvendigt. Her bliver der fulgt op på de strategier, som er lavet i fællesskab med den respektive kommune.

– Vi kommer med en række anbefalinger, som kommunerne oftest godtager. Vi oplever generelt meget få samarbejdsproblemer omkring udslusning, siger Jørgen Juul.

Det er dog ikke kun i forhold til udslusning, at Mosetoft arbejder tæt sammen med kommuner. For hos Mosetoft og det regionale netværk, som tilbuddet indgår i sammen med tre andre tilbud til domfældte og personer med problem-skabende adfærd og ADHD, arbejder man ud fra en tankegang om bilaterale samarbejder.

– Vi har flere gode eksempler på et tæt, bilateralt samarbejde med kommuner. Her sidder repræsentanter fra den pågældende kommune med i en følgegruppe og kan på den måde sidde med og få førstehåndssindtryk af, hvordan en proces løbende skrider frem både med den pædagogiske indsats og med økonomien. Den gennemsigtighed er meget vigtigt for et godt samarbejde, mener Jørgen Juul.